

ДУ "ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА імя У.І. ЛЕНІНА"

Аддзел бібліятэчнаўства і навуковых даследаванняў

БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА

Віцебскі рэгіён

*Інфармацыйна-аналітычны
бюлетэнь*

НАВІНЫ

Студзень. Люты. Сакавік

Госць нумара

Віцебская гарадская сетка
публічных бібліятэк

Дыскусійны клуб

Дзеці бібліятэкараў
Працяг прафесійнай дзейнасці

Віцебск, 2011

ДУ “ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У.І. ЛЕНІНА”
АДДЗЕЛ БІБЛІЯТЭКАЗНАЎСТВА І НАВУКОВЫХ ДАСЛЕДАВАННЯЎ

**БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА.
ВІЦЕБСКІ РЭГІЁН**

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

Вып. 1

Віцебск
2011

УДК 027
ББК 78.34
Б 67

Складальнік *В.М. Нявейкава*

Рэдакцыйная калегія:

Т.М. Адамян (адказ. рэд.), А.М. Лемеш, Н.А. Пугачова

Адказы за выпуск *А.І. Сёмкін*

Бібліятэчная прастора. Віцебскі рэгіён : інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь / ДУ “Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна”, Аддзел бібліятэчнага ўстава і навуковых даследаванняў ; [склад. В.М. Нявейкава]. - Віцебск, 2011. - 58 с. : іл.

У штоквартальным выданні “Бібліятэчная прастора. Віцебскі рэгіён” прадстаўлены звесткі аб найбольш значных мерапрыемствах, якія прайшлі ў публічных бібліятэках Віцебскай вобласці і ў Віцебскай абласной бібліятэцы ў першым квартале 2011 года, артыкулы кіраўнікоў і спецыялістаў Віцебскай гарадской сеткі публічных бібліятэк, рубрыка “Дыскусійны клуб”, прысвечаная бібліятэчным дынастыям і анонс наступнага выпуску.

Выданне прызначана для бібліятэчных работнікаў, спецыялістаў у галіне інфармацыйных тэхналогій, кіраўнікоў органаў кіравання культурай, а таксама для тых, хто цікавіцца развіццём бібліятэчнай справы ў Віцебскай вобласці.

**БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА.
ВІЦЕБСКІ РЭГІЁН**

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

Вып. 1

Складальнік *В.М. Нявейкава*

Адказы за выпуск *А.І. Сёмкін*

Камп'ютарная вёрстка *А.В. Юпатава*

Мастацкае афармленне *Ж.Ю. Масько*

НАВІНЫ	5
<i>Студзень. Люты. Сакавік.....</i>	<i>5</i>
ГОСЦЬ НУМАРА	15
<i>Г.Г. Данілава</i> ПУБЛІЧНЫЯ БІБЛІЯТЭКІ ВІЦЕБСКА: ТЭРЫТОРЫЯ СУЧАСНАГА ЧЫТАННЯ.....	<i>16</i>
<i>В.Ф. Лебедзева</i> ІНІЦЫЯТАРЫ ПРАФЕСІЙНАГА РАЗВІЦЦЯ. ПРЫЯРЫТЭТЫ І АРЫЕНЦІРЫ МЕТАДЫЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ЦБС г. ВІЦЕБСКА	27
<i>Е.Л. Богатёнок</i> СОХРАНЯЯ ТРАДИЦИИ – ИСКАТЬ НОВОЕ	<i>34</i>
<i>С.А. Каржыцкая</i> ВЫХАВАННЕ АСОБЫ: ДЗЕЦІ І БІБЛІЯТЭКА	<i>39</i>
ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ	
Дети библиотекарей: хотим ли мы продолжения профессиональной династии?	47
“ЧИТАЕМ ВМЕСТЕ! ”	52
АНОНС.....	57

Ідэя стварэння новага метадычна-інфармацыйнага выдання прыйшла нечакана. Увогуле, перад спецыялістамі метадычнай службы абласной бібліятэкі стаяла задача аптымізацыі выданняў “Бібліятэчнае жыццё Віцебшчыны” і “Старонкі бібліятэчнага жыцця Віцебшчыны”, якія ствараліся на працягу апошніх 15 гадоў і на сённяшні дзень патрабавалі перагляду структуры і зместу. Прапаноў па аптымізацыі атрымалася зашмат. Хапіла б нават на новае выданне. На тым і спыніліся. Прапануем увазе шановага спадарства яго першы выпуск. Дарэчы, электроны варыянт “Бібліятэчнай прасторы” прадстаўлены на афіцыйным сайце бібліятэкі.

Прыярытэтнымі патрабаваннямі да выдання былі вызначаны гібкасць структуры, варыятыўнасць. Рубрыкі “Навіны”, “Госць нумара” і “Дыскусійны клуб”, мяркуецца, будуць пастаяннымі. Усё астатняе ў выданні – гэта спецыфіка кожнага асобнага выпуску.

Першы раздзел – “Навіны” традыцыйны для падобнага роду выданняў, уключае кароткія звесткі аб найбольш значных падзеях бібліятэчнага жыцця Віцебскай вобласці. Выданне не надта апэратыўнае: фармат штоквартальніка падразумявае падачу навін у пэўнай ступені рэтраспектыўную.

“Бібліятэчная прастора. Віцебскі рэгіён” – нават у назве мы імкнуліся падкрэсліць геаграфічную дамінанту выдання, але ж выхад за межы вобласці бачыцца складальнікам занадта прывабным, каб адмовіцца ад друку публікацый, не звязаных напрамую паходжаннем ці зместам з бібліятэчнай справай Прыдзвіння. Цікаvasць публікацый – гэта яшчэ адзін з прыярытэтаў. І галоўны з іх.

Выхад у свет новага выдання заўжды звязаны з пэўнай рызыкай. Тым больш, што “патакаць” бібліятэчнаму акадэмізму складальнікі не надта настроеныя. Сумненні аўтараў на конт поспеху “Бібліятэчнай прасторы” зразумелы нават пры яе добра распрацаванай канцэпцыі. Які час адмераны выданню і на колькі зменіцца яго фармат залежыць не толькі ад яго складальнікаў, але ў пэўнай ступені і ад яго чытачоў. Таму спадзяемся на дыялог, канструктыўную крытыку і сумесную творчасць!

3 павагай, складальнік

АНОНС

НАВІНЫ

Красавік. Май. Чэрвень

ГОСЦЬ НУМАРА

Лепельская сетка публічных бібліятэк

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ

... : ёсць ли у бібліотеки конкуренты?

поговорке «в своём глазу бревна не видит». Он хорошо разбирается в политике, может с удовольствием посудачить о власти в интернет-гостиной, где все скрываются за безликими никнеймами. Любит давать советы, видя себя проповедником добра и истины. Тех, кто не соответствует его *высоким моральным качествам*, называет недалёкими людьми, с которыми «бесполезно разговаривать».

Он читает модную литературу и украшает свою речь цитатами из П. Козлю. Считает себя возвышенным, особенно когда в блогах поливает грязью какого-нибудь деятеля шоу-бизнеса за то, что тот «снижает нормы морали у молодого поколения».

Он женится, как правило, по большой и чистой любви, а разводится, потому что «не сошлись характерами». На вопрос в интернет-анкетах о любимой игре пишет: «играю в жизнь». Он слишком начитан, чтобы общаться со скучными людьми (зачастую скучными становятся и родители), и слишком гордый, чтобы позвонить другу первым после ссоры.

Он хорошо учится в школе и без проблем поступает в столичный вуз (обязательно в столичный – невозможно всю жизнь просидеть в захолустье, когда «чувствуешь в себе силы необыкновенные» (Лермонтов).

Он не то что бы слишком дурён, не то что бы слишком хорош. Люди видят в нём того, кем он хочет казаться, но не его самого, потому что его самого уже нет, а есть только маска, о которой так много писал М.Ю. Лермонтов. Маска, называемая сегодня имиджем.

Возможно, этот портрет не лестен, но я не ставила своей целью оскорбить представителя современного общества. Не знаю я и рецепта исправления людских пороков. Как говорил Лермонтов, «будет и того, что болезнь указана, а как её излечить – это уж Бог знает!»

НАВІНЫ

Студзень. Люты. Сакавік

г. ВІЦЕБСК

12 студзеня Музычная вечарына “Нота судьбы”, прысвечаная 70-годдзю з дня нараджэння У. Мулявіна (*бібліятэка імя П. Броўкі*).

21 студзеня Пасяджэнне літаратурна-музычнай гасцёўні “Рождественские встречи” з удзелам творчай групы “Каўчэг” (мастацкі кіраўнік А.А. Іваноў) (*бібліятэка імя І. Крылова*).

10 лютага Гульня-падарожжа па кнізе У. Ягоўдзіка “Дзівосны карабель” і бібліяграфічны агляд літаратуры “100 спатканняў з прыродай” (*бібліятэка імя Л. Талстога*).

15 лютага Вечарына духоўнасці “Нябачныя вытокі веры” (*бібліятэка імя Я. Купалы*).

2 сакавіка Сустрэча навучэнцаў 10-х і 11-х класаў СШ № 18 з урачамі Віцебскага занальнага цэнтра гігіены і эпідэміялогіі “Не ломай свою судьбу”, прысвечаная Міжнародному дню барацьбы з наркаманіяй і наркабізнесам (*бібліятэка імя Л. Талстога*).

22 сакавіка Сустрэча з паэтам Давідам Сімановічам “Вершы, што кранаюць сэрца” (*бібліятэка імя У. Караткевіча*).

г. НАВАПОЛАЦК

12 студзеня Калядны канцэрт “И пусть сияет Рождества звезда” (*цэнтральная бібліятэка імя У. Маякоўскага*).

18 студзеня Вечарына “Мотивы и мелодии души”, прысвечаная творчаму і сямейнаму дуэту Венядзікта і Фаіны Грынёвых, удзельнікаў народнага літаратурна-музычнага аб’яднання “Крылья” (*бібліятэка імя А.С. Пушкіна*).

19 лютага Адкрыццё фотавыставы Алёны Пітолінай “В ожидании весны” (*цэнтральная бібліятэка імя У. Маякоўскага*).

1 сакавіка Дзень праваслаўнай кнігі. Прысутнічала

настаяцельніца Полацкага Спаса-Еўфрасіньеўскага манастыра ігумення Еўдакія і сёстры абіцелі. Была прадстаўлена новая кніга “Полацкае Радаваніе”, выдадзеная да 100-годдзя пераноса мошчаў Еўфрасінні з г. Кіева ў г. Полацк (*цэнтральная бібліятэка імя У. Маякоўскага*).

25 сакавіка Прэзентацыя зборніка “Со-бытие” літаратурнага аб’яднання Полаччыны “Літаратурны каўчэг”. Прынялі ўдзел аўтары: Міхаіл Камякоў, Анатоль Бясперстых, Наталля Літвінава (*дзіцячая бібліятэка імя С. Маршака*).

г. ОРША

Напярэдадні Міжнароднага жаночага дня прайшло пасяджэнне літаратурна-музычнай гасцёўні “Вы – современности прекрасное лицо” (*цэнтральная бібліятэка імя А.С. Пушкіна*).

17 сакавіка Гадзіна гераічнага партрэта “Мир отстояли, внукам завещали”, прысвечаная 80-годдзю Героя Савецкага Саюза А.С. Пустэльнікава (*дзіцячая бібліятэка імя Н. Крупскай*).

г. ПОЛАЦК

16 лютага Вечарына пытанняў і адказаў “Задай вопрос журналисту”. Гасцямі вечарыны сталі маладыя карэспандэнты мясцовай газеты “Полацкі веснік” і полацкага радыё: Аляксандр Замкоўскі, Святлана Чаркоўская, Варвара Марозава (*цэнтральная бібліятэка імя Ф. Скарыны*).

23 лютага Сустрэча “Духовное наследие преподобной Евфросинии”, прысвечаная святкаванню “Дня праваслаўнай кнігі” (*цэнтральная бібліятэка імя Ф. Скарыны*).

25 лютага Вечарына-партрэт “Звезда полей”, прысвечаная 75-годдзю з дня нараджэння паэта Мікалая Рубцова (*бібліятэка імя Я. Купалы*).

22 сакавіка Літаратурна-музычная кампазіцыя “Мысль, вооруженная рифмами”. Прынялі ўдзел члены клуба “Золотой возраст”,

Сначала героя среди других отличают непомерная сила, сверхъестественные способности. Среди героев – защитники и благодетели людей (Персей, Геракл, Тесей), великие воины (Ахилл), прорицатели (Тиресий, Калхонт). Вся жизнь их – это подвиги и страдания (ибо в страданиях закаляется дух); это испытание, выдержав которое, можно получить в награду бессмертие (как Геракл).

Со временем облик героев изменяется: им не обязательно быть физически сильными – они «умнеют»; это искусные мастера (Дедал), поэты и музыканты (Орфей), хитроумные или чрезвычайно умные люди (Одиссей, Эдип).

Если бы роман под названием «Герой нашего времени» писали сегодня, то главным героем, наверное, смог бы стать каждый из нас, потому что «Герой Нашего времени...точно портрет, но не одного человека: это портрет, составленный из пороков всего нашего поколения, в полном их развитии», как писал М.Ю. Лермонтов.

Сам по себе образ героя – типичного представителя своего времени встречается в литературе довольно часто. Был и носитель «русской хандры» Онегин, отнюдь не гений, но умный образованный молодой дворянин; и Обломов, в котором, «как в могиле, зарыто какое-то хорошее, светлое начало» (Гончаров); и Базаров, у которого «есть знание и воля. Мысль и дело сливаются в одно твёрдое целое» (Писарев); и расчётливый убийца Раскольников, страдающий от мук совести. Был и Печорин, разочаровавшийся человек эпохи безвременья, типический характер в типических обстоятельствах, как скажут о нём критики.

Я не претендую на роль писателя, поэтому не буду углубляться в бытовые описания и психологию личности, а попробую выступить художником, рисующим, отчасти, автопортрет.

Итак, какой он, герой *нашего* времени?

Он почти всегда вежлив и считает, что хорошо воспитан. Очень раним: обиды оставляют в его душе глубокий след, а иногда и желание отомстить. Любит искать недостатки в окружающих, соответствуя

участие в различных литературных конкурсах у неё много призов, дипломов и других наград. Не раз о ней писали местные газеты.

Сейчас Саше 20 лет, она учится в Витебском государственном университете им. П. М. Машерова на филологическом факультете.

Я считаю, что жизнь моей сестры Саши может служить примером для многих людей. Она никогда не сдаётся никаким трудностям, всегда стремится вперёд, идёт в ногу со временем, добивается своих целей. Её жизнь – это ежедневный подвиг. Я всегда буду рядом, если Саше будет нужна моя помощь.

Закончить свой рассказ о Саше мне хочется словами из её стихотворения:

Если в жизни тебе волшебства не хватает,
Если думаешь ты, что чудес не бывает –
Тогда выйди из дома всего на минутку,
Тогда просто взглядишь в синеву незабудки,
Просто вслушайся в гомон и звон птичьих песен.
Этот мир так велик, многолик и чудесен!
Волшебство в нём разлито всегда и повсюду.
Просто жить и дышать – величайшее чудо!

Дарья Андропова (г. Витебск)

Жизнь человеческая просматривается через призму модели времени: утро жизни, закат жизни, осень. Время – вечная загадка для человека. Мы живём во времени. Мы говорим: настоящее, прошедшее, будущее время, но никому ещё не удалось понять, что же это такое.

Время движется, и его движение непрерывно. Каждое его мгновение уникально.

Как показывает литература, для каждого отрезка времени характерны свои герои.

літаратурнага саюза “Полоцкая ветвь”, літаратурнага аб’яднання “Надзвінне” (*цэнтральная бібліятэка імя Ф. Скарыны*).

27 сакавіка Пасяджэнне клуба “Я Палачанін” “Дулаг 125: новые факты и документы” з удзелам навуковага супрацоўніка Музея баявой славы С.П. Копыла (*цэнтральная бібліятэка імя Ф. Скарыны*).

БЕШАНКОВІЦКІ РАЁН

6 студзеня Фальклорна-этнаграфічнае свята “Ой, калядныя, бліны ладныя” (*Астравенская сельская бібліятэка*).

27 студзеня Вечарына-партрэт “Пісьменнік з вялікай творчай спадчынай” да 90-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі І. Шамякіна (*цэнтральная бібліятэка*).

2 лютага Прэзентацыя выставы вышываных карцін Ж.В. Касцюкевіч. (*цэнтральная бібліятэка*).

24 лютага Дзень прафесійных зносін па тэме “Работа бібліятэк па мэтавых праграмах” (*цэнтральная бібліятэка*).

30 сакавіка Юрыдычная кансультацыя “Абарона правоў спажывцоў” з удзелам адвакатаў юрыдычнай канторы (*цэнтральная бібліятэка*).

БРАСЛАЎСКІ РАЁН

30 студзеня Сустрэча з мясцовым паэтам Д.К. Ваўчком і прэзентацыя яго кнігі “Браслаўскі вальс” (*Слабодкаўская сельская бібліятэка*).

18 лютага Круглы стол “Браслаўская ЦБС: традыцыі, інавацыі, творчы пошук”.

27 лютага Літаратурна-музычная вечарына “Уладзімір Мулявін. Голас душы” (*цэнтральная бібліятэка*).

25 сакавіка Экаінфарміна “Озера – природные богатства Беларуси” з удзелам навуковых супрацоўнікаў Нацыянальнага парку “Браслаўскія азёры” (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

27 сакавіка Літаратурна-музычная кампазіцыя "Поэзия как терапия души", у якой прынялі ўдзел мясцовыя паэты.

ВЕРХНЯДЗВІНСКІ РАЁН

Літаратурны ўрок да 90-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Івана Шамякіна "Талент, дадзены богам" (*Шайцераўская сельская бібліятэка*).

Літаратурны ўрок "Іван Шамякін і яго кнігі" (*Сар'янская сельская бібліятэка*).

Літаратурная гадзіна "Імя ў гісторыі роднага краю" да 100-годдзя з дня нараджэння Г. Геродніка (*Асвейская гарпасялковая бібліятэка*).

Гадзіна смутку "Жалобныя званы Асвеі" (*Сар'янская і Нураўская сельскія бібліятэкі*).

ВІЦЕБСКІ РАЁН

8 лютага Прэзентацыя кнігі В.Д. Цярэшчанкі "Цветы на каменнай пліце: і вноў война будоражит память" з удзелам аўтара (*Капцянская сельская бібліятэка*).

10-28 лютага Завочная чытацкая канферэнцыя "Кніжны марафон" (*цэнтральная бібліятэка*).

11 сакавіка Дзень прафесійных ведаў "Бібліятэкі сітэмы: пошук іміджу і павышэнне сацыяльнай ролі ў грамадстве" (*цэнтральная бібліятэка*).

25-31 сакавіка практыкум для сельскіх бібліятэкараў "Бібліятэчны фонд. Аналіз і выкарыстанне" (*цэнтральная бібліятэка*).

28 сакавіка Краязнаўчая вандроўка "Тапаніміка Варонаўскага рэгіёна" (*Варонаўская сельская бібліятэка*).

ГАРАДОЦКІ РАЁН

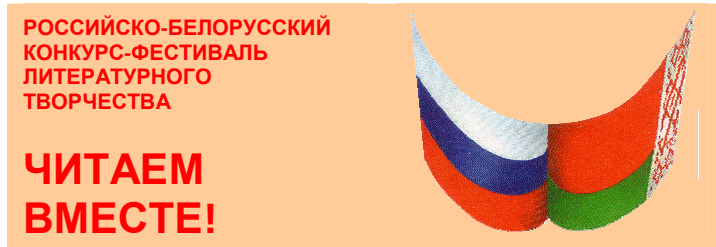
28 студзеня Гадзіна духоўнасці "Да добра праз слова". Прысутнічаў пратаірэі мясцовага храма (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

Саша. Сейчас ей 20 лет. Родилась она 4 мая 1990 года в городе Витебске. Это был желанный, заранее любимый ребёнок в семье. Но через некоторое время после рождения ей поставили страшный диагноз - ДЦП (детский церебральный паралич). Это было ударом для всей семьи и означало, что Саша не сможет самостоятельно сидеть и ходить, бегать со своими сверстниками, купаться в реке, рвать цветы...

Сколько же трудностей приходится Саше преодолевать ежедневно! Всё, что мы делаем с лёгкостью, для неё - огромный труд. Борьба с болезнью – это постоянная работа над собой, физические упражнения. Как нелегко ей всё это даётся! Но, несмотря ни на что, она не сдаётся и живёт полноценной жизнью, конечно, благодаря своим родителям. У неё светлые глаза и взгляд человека, влюблённого в жизнь. Саша не замыкается в себе, она стремится быть полезной и нужной для общества. Милая и хрупкая, общительная и жизнелюбивая, она обладает недюжинной силой духа и большими творческими способностями. С золотой медалью Саша окончила среднюю школу № 42 г. Витебска (обучалась на дому). С малых лет она пристрастилась к рисованию и работает в непростом жанре цветной графики. Выставки её работ проходили в СШ № 42 и в СШ № 3 города Витебска. Ребята и взрослые с восторгом рассматривали её картины. Саша рисует с удовольствием и все свои мысли и фантазии переносит на бумагу. Её творчество наполнено светом и радостью, добротой и надеждой. Пожалуй, больше, чем кисточкой или карандашом, Саша рисует душой, сердцем. Манера исполнения, в которой работает Саша, требует усидчивости, наблюдательности, упорства характера, терпения. И она обладает всеми этими качествами, которые помогают ей в жизни. И это несмотря на то, что у Саши не разгибаются кисти рук, ей трудно держать в пальчиках карандаш или ручку.

Моя сестра – личность творческая, любит жизнь, людей, природу. Способности её многогранны: ещё она пишет стихи на разные темы. В её стихах чувствуются тонкие наблюдения, личные переживания, мечты. За

“ЧИТАЕМ ВМЕСТЕ! ”

1 лютага 2011 года быў аб'яўлены расійска-беларускі конкурс-фестываль літаратурнай творчасці “Читаем вместе!”. Яго тэма была вызначана так: “Читаем Лермонтова, или Герой нашего времени”. Канкурсанты прадставілі на суд Нацыянальнага экспертнага савета і Internet-карыстальнікаў аўтарскую пазіцыю ў жантры эсэ. 30 мая былі падведзены і абвешчаны вынікі конкурсу. Яго пераможцамі сталі пяць удзельнікаў у розных намінацыях і ўзроставых групам.

Да канца бягучага года ў “Бібліятэчнай прасторы” будуць апублікаваны работы ўсіх пераможцаў конкурсу. У дадзеным выпуску прадстаўляем работы пераможцаў з малодшай узроставай групы – Арцёма Маклакова, вучня 6 класа, які атрымаў дыплом I ступені і спецыяльны прыз чытацкіх сімпатый і Дар’і Андронавай, вучаніцы 10 класа, уладальніцы дыплама II ступені.

Артем Маклаков (г. Витебск)

Каждый человек оставляет след после себя. Кто-то вошёл в историю как известный художник или композитор, поэт или учёный. Кто-то совершает героические поступки и становится известным всему миру. Таких людей много, и мы гордимся ими.

Я хочу рассказать о человеке, который ничего героического, в понимании многих людей, в своей жизни не совершал, но его жизнь - пример для многих. Это моя сестра Александра Антипенко, или просто –

24 сакавіка Сустрэча “Клуба цікавых сустрэч” з літаратурным клубам “Гарадзянка” пад назвай “Доминанта вдохновения”. Прынялі ўдзел мясцовыя паэты: Н.В. Саветная, В.С. Марозаў, Т.Е. Губернатарав (цэнтральная бібліятэка).

24 сакавіка Адкрыццё Тыдня дзіцячай і юнацкай кнігі “Путешествие в Книгоград” (раённая дзіцячая бібліятэка).

ДОКШЫЦКІ РАЁН

Конкурсна-забаўляльная праграма да Дня Святога Валянціна “Каханне жыве для Сусвету, каханне жыве для двух” (цэнтральная бібліятэка).

Літаратурна-гульнявая праграма “Стихиада” да Сусветнага дня паэзіі (дзіцячая раённая бібліятэка).

Паэтычны вечар “Кніга і чытач у люстэрку паэзіі” з удзелам мясцовай паэтки М. Дзюбак (Сітцаўская сельская бібліятэка).

Літаратурна-музычная вечарына для шматдзетных маці “Главное слово в нашей судьбе” (Бярэзінская сельская бібліятэка).

ДУБРОВЕНСКІ РАЁН

5–29 студзеня Выстава творчых работ “Рукатворныя цуды”, падрыхтаваная сумесна з Домам рамёстваў (раённая дзіцячая бібліятэка).

13 студзеня Пасяджэнне народнага клуба “Субяседніца” – “Веселіцца за вокнамі завіруха”.

Літаратурная сустрэча “Вандроўка з У. Ягоўдзікам” (раённая дзіцячая бібліятэка).

Тэматычная вечарына “Творчы подзвіг сатырыка”, прысвечаная 115-годдзю з дня нараджэння К. Крапівы (Сінішчаўская сельская бібліятэка).

ЛЕПЕЛЬСКІ РАЁН

Музычна-паэтычная гадзіна “На культурнай прасторы: старонкі гісторыі культуры Лепельшчыны” з удзелам народнага літаратурна-

паэтычнага клуба “Вытокі” раённага Дома культуры (*цэнтральная бібліятэка*).

Тыдзень беларускай літаратуры “Духоўны свет жанчыны вачыма Івана Мележа і Івана Шамякіна” (*цэнтральная бібліятэка*).

Творчая сустрэча з дачкой паэта-земляка М.Т. Кляшторнай “...І не знікаць паэтам вечна” (*Каменская сельская бібліятэка-музей Т. Кляшторнага*).

15 лютага Гадзіна мужнасці “Трагедия и доблесть Афгана”, прысвечаная Дню памяці воінаў-інтэрнацыяналістаў (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

ЛЁЗНЕНСКИ РАЁН

“Шамякінская чытанні” да 90-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі І. Шамякіна (*Якубоўшчынская сельская бібліятэка*).

Святочная літаратурная вечарына “Есть что-то в ней, что красоты прекрасней...” да Міжнароднага жаночага дня (*цэнтральная бібліятэка*).

МІЁРСКИ РАЁН

Прэзентацыя серыі кніг “Казкі новага стагоддзя” (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

Літаратурная сустрэча “Я вельмі рад, што вырас тут, што край бяроз мая Радзіма”, прысвечаная пражаніку і паэту М. Кукуцю (*Чэраская сельская бібліятэка*).

3 сакавіка Пасяджэнне “Дамскага клуба” “О нас, о любимых! Или Все о женщине!!!” (*цэнтральная раённая бібліятэка*).

Тыдзень дзіцячай і юнацкай кнігі. У праграме: падарожжа па перыядычных выданнях “Наша прэса – на ўсе інтарэсы”, гадзіна духоўнасці “Сустрэча з Вечнай кнігай”, майстар-клас народных умельцаў “Цуд сваімі рукамі”, мультгадзіна “Планета казак і кіно”, тэатралізаваная шоу-праграма “На востраве Весялосць” (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

ли это значит, что мы сами разочарованы собственным профессиональным выбором? Далеко не всегда так. Просто любой родитель желает своему ребенку судьбы лучше, чем у него. А лучше, как говорится, всегда есть куда...

Спасибо всем, кто принял участие в дискуссии.

Подготовила О.М. Невейкова

дочь, то, возможно, я бы глубже задумалась о продолжении профессиональной династии, но эта профессия хоть в былые времена и была привилегией мужчин, в наше время этот заработок не для главы семьи”.

Наталья, библиотекарь агрогородка Пялики (Шарковщинская ЦБС) пишет: *“В принципе я не против, чтобы мой ребенок стал библиотекарем. Но у меня — сын! Хотя директор Национальной библиотеки — мужчина... Профессия интересная и многообещающая”*.

Подобного рода высказываний прозвучало в нашем дискуссионном клубе немало. Что ж, сами библиотекари признают: тесны врата библиотечной профессии для широких мужских плечей, ну а если кто и пройдет, так уж только чтоб в высшие библиотечные эшелоны. Что, как показывает анализ состава библиотечных руководителей, часто и происходит. Гендерная асимметрия в библиотечных коллективах воспринимается как норма, жаль только правило, по которому отсутствие в любой профессии мужчин отбрасывает ее в разряд маргинальных, еще никто не отменял... И библиотекари это понимают особенно хорошо.

В работе представителей одной династии в одной библиотеке есть определенная специфика. *“Мне приходится сталкиваться с библиотечными династиями в практике работы. Жизнь показала, что с одной стороны это хорошо — младшее поколение более подготовленное, быстрее осваивается в профессии. Однако, с другой стороны — со стороны старшего поколения, чаще всего - “ну как не порадовать родному человечку”. Мое мнение — хорошо, когда дети не работают под непосредственным началом мамы”* - убежден директор одной из библиотечных систем области, руководитель, опыту которого можно безоговорочно доверять.

Мы растим детей и растем вместе с ними. А еще мы за них боимся. Боимся, чтобы не повторили наших ошибок. Во всем, в том числе и в выборе профессии. Хотят ли библиотекари продолжения своих профессиональных династий? Если мы даем ответ отрицательный, всегда

ПАСТАЎСКИ РАЁН

11 лютага Літаратурна-музычная вечарына да Дня закаханых “На земле торжествует любовь” (*цэнтральнай бібліятэка*).

21 лютага Акцыя “Товары па-беларуску” (*дзіцячая бібліятэка імя У. Дубоўкі*).

Пасяджэнне клуба “Сяброўка” пад назвай “Сакавік: вясна і Жанчына” да Міжнароднага жаночага дня (*Лынтупская гарпасялковая бібліятэка*).

ПОЛАЦКІ РАЁН

5 студзеня Літаратурны рынг “Страна, которой нет на глобусе” (*Кушлікаўская сельская бібліятэка*).

6 студзеня Калядныя вячоркі сумесна з СДК “Добры вечар, шчодры вечар” (*Багатырская сельская бібліятэка*).

25 студзеня літаратурна-музычная вечарына “Татьянин день” (*Шпакоўшчынская бібліятэка-клуб*).

РАСОНСКИ РАЁН

Вечар паэзіі “Вясёлка жыцця” з удзелам мясцовых паэтаў А. Матошкі і А. Памялоўскага (*Янкавіцкай сельская бібліятэка*).

Пасяджэнне клуба “Гаспадыня” “Сямейны ачаг” для шматдзетных сямей (*Селішчанская сельская бібліятэка*).

Літаратурны вечар-партрэт “Жыццё як імгненне” да 90-годдзя з дня нараджэння І. Шамякіна (*дзіцячая раённая бібліятэка*).

СЕННЕНСКИ РАЁН

Сустрэча старшакласнікаў з начальнікамі раённай інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя “Подарите себе здоровье” ў рамках акцыі “Тыдзень моды на здароўе” (*цэнтральная раённая бібліятэка*).

Літаратурна-музычная кампазіцыя “Быть матерью — завидней

доли нет” (*Багданаўская сельская бібліятэка*).

Тыдзень дзіцячай і юнацкай кнігі “У книг не бывает каникул” (*Багушэўская гарнасялковая бібліятэка*).

ТАЛАЧЫНСКІ РАЁН

Літаратурны вечар “Імгненні жыцця”, прысвечаны 90-годдзю з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі І. Шамякіна (*цэнтральная раённая бібліятэка*).

Каляднае свята для дзяцей “Взошла звезда над Вифлеемом” (*Коханаўская сельская бібліятэка*).

12 лютага Тэматычная вечарына да Дня памяці воінаў-інтэрнацыяналістаў “И в памяти хранит мы будем вечно ребят, которых нет уж среди нас” (*цэнтральная бібліятэка*).

Прэзентацыя кнігі М. Пазнякова “У родным краі” (*Коханаўская гарнасялковая бібліятэка*).

УШАЦКІ РАЁН

12 студзеня Музычная вечарына “Звезда песняра”, прысвечаная 70-годдзю з дня нараджэння народнага артыста Беларусі У. Мулявіна (*Іллюшынская сельская бібліятэка*).

25 студзеня Вечар-партрэт “У глыбіні жыцця” да 90-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Івана Шамякіна (*цэнтральная бібліятэка*).

28 студзеня Бенефіс чытача “Я расскажу вам” (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

8 лютага Круглы стол “На сваёй дарозе”, прысвечаны 90-годдзю з дня нараджэння беларускага пісьменніка І. Мележа (*Вялікадолецкая сельская бібліятэка*).

ЧАШНІЦКІ РАЁН

Вечар пытанняў і адказаў “Што ёсць чалавек? Таямніца стварэння

пыталася сориентировать дочь на приобретение библиотечной профессии, но та была непреклонна: “Лучше в дворники!”. Здесь, как говорится, без комментариев...

Оксана, заведующая сельской библиотекой в Дубровенском районе пишет: “Я не желаю продолжения профессиональной династии. Хотя, на год прийти в библиотеку можно... для самообразования и приобретения навыков общения”. Так что можно смело утверждать, что в библиотечном деле есть абсолютные, безусловные плюсы. Один из них в том, что имея первое образование библиотечное, работая в библиотеке получать второе и последующие образования становится значительно легче. Профессиональные тонкости работы с информацией дают о себе знать, и это отмечают участники нашего дискуссионного клуба. Только вот вопрос – с какой целью библиотекари резко меняют так называемый отраслевой вектор и идут получать образование не имеющее ничего общего ни с библиотечным делом, ни со сферой культуры вообще? Можно, конечно, наивно предположить, что для общего развития... Справедливости ради следует отметить, что исключения есть и здесь. Т.Н. Красновская, заведующая отделом библиотечного маркетинга Сенненской сети библиотек пишет: “После школы дочь поступила в Витебский государственный университет им. П.М. Машерова и учится по специальности “Психология”, но планирует перевестись на библиотечную специальность...”. В данном случае, как понимаете, уже нет места детским метаниям и поискам себя. Человек себя уже нашел. Нашел в библиотеке.

В выборе профессии сильны стереотипы, и профессия библиотекаря — не исключение. В массовом сознании за ней прочно и не без оснований закрепился стереотип профессии “с женским лицом”. Представить мужчину-рядового библиотекаря в коллективе библиотеки затрудняются даже сами ее сотрудницы. И причины для этого, безусловно, есть...

Галина, библиотекарь Чашникской ЦБС: “Если бы у меня была

Козловская Т.М., сельский библиотекарь (Чашникская ЦБС): *“Я не встречала библиотекарей — если это настоящий библиотекарь, много лет отдавший работе по специальности, вырастивший не одно поколение читателей... - чтобы они негативно отзывались о своей профессии. Но социальные условия жизни библиотекарей заставляют желать лучшего своим детям — более высокооплачиваемой, более престижной работы. И все же я хотела бы видеть свою дочь, работающей в библиотеке. Но библиотечная работа требует определенных черт характера, способностей, темперамента. Не каждый может прижиться в этой профессии. Поэтому мои дети выбрали специальности, более подходящие их характеру и восприятию жизни, хотя всегда поддерживают меня в моей работе и очень любят книги”.*

Большинство из нас с выбором профессии определяются в старших классах школы. 14-16 лет... Насколько осознан выбор в таком возрасте? (не будем рассматривать крайние случаи родительского давления в выборе). Если речь идет о продолжении династии, можно утверждать — абсолютно осознан. С эти согласна и Ольга, библиотекарь Витебской городской сети, сама будучи представителем профессиональной династии, она пишет: *“Мне кажется, библиотечные династии — это хорошо. Если дети выбирают этот путь — значит им уютно среди книг, в библиотеке, они видят, что в этой профессии можно быть и успешным, и востребованным. Решение получают именно эту профессию они принимают сознательно, поскольку знакомы не только с внешней, но и с внутренней стороной библиотечной работы”.* Да, разгуливающий между книжными стеллажами “библиотечный ребенок” - явление не редкое. Так что о библиотечной работе представление четкое. А в подростковом возрасте уже четкое представление и о размере библиотечной зарплаты. *“Я никогда не хотела, чтобы дочь стала библиотекарем, - признается И.В. Мясникова, библиотекарь Чашникской ЦБС, - но она сама решила выбрать эту профессию и сейчас работает в библиотеке”.* Другой библиотекарь этой же системы вспоминает, как

чалавека” (*Новалукомльская гарадская бібліятэка*).

Вечарына-рэквіем “Только он не вернулся из боя...” для вучняў старэйшых класаў, прысвечаная воінам-афганцам, ураджэнцам Чашніцкага раёна (*раённая дзіцячая бібліятэка*).

ШАРКАЎШЧЫНСКІ РАЁН

15 лютага Вечарына-віншаванне “Сапраўдныя мужчыны служаць Айчыне” (*Кубелеўшчынская сельская бібліятэка*).

Музычная гадзіна “Эстрада, створаная У. Мулявіным” (*Германавіцкая сельская бібліятэка*).

Вечарына “Экскурс у мінулае маёй сям’і” (*Ігдская сельская бібліятэка*).

Пазнавальная гадзіна “И о том, и о сем разговоры поведем” (*Верацееўская сельская бібліятэка*).

ШУМІЛІНСКІ РАЁН

26 студзеня Акцыя “Бібліятэка – адчыненыя дзверы ў культурны свет” для вучняў старэйшых класаў сярэдняй школы і моладзі (*Башнеўская сельская бібліятэка*).

18 лютага Літаратурна-музычная кампазіцыя “Жывая спадчына” да Сусветнага Дня роднай мовы (*Светласельская сельская бібліятэка*).

20 лютага Літаратурная гадзіна “Живое слова пісьменніка”, прысвечаная 90-годдзю з дня нараджэння беларускага пісьменніка І. Мележа (*цэнтральная бібліятэка*).

3 сакавіка Выязное пасяджэнне “Свет жаночых захапленняў” літаратурнай гасцёўні “Крыніца”.

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У.І. ЛЕНІНА

1 лютага Пачатак расійска-беларускага конкурсу-фестывалю літаратурнай творчасці “Читаем вместе”, сумеснага праекта Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І. Леніна і Пскоўскай абласной універсальнай

навуковай бібліятэкі.

16 лютага Завяршэнне дабрачыннай акцыі для выхаванцаў Вялікалетчанскага дзіцячага прытулку Віцебскага раёна “Подари книгу детям”.

21 лютага Тэатральная сустрэча з актрысай Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я. Коласа С. Жукоўскай “Понять, впитать и прорасти...”.

24 лютага Адкрыццё выставы-вернісажа мастака С. Сотнікава “Между Псковом и Смоленском: этюды из поездок”.

14-18 сакавіка Абласныя курсы павышэння кваліфікацыі для дырэктароў сетак публічных бібліятэк.

21 сакавіка Сустрэча з віцебскім паэтам, прэзаітам і перакладчыкам У.А. Папковічам.

22 сакавіка Літаратурны вечар, прысвечаны памяці знакамітага краянаўца, вучонага, педагога М. Рыўкіна.

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ

Уважаемые коллеги, а также все те, кто интересуется библиотекой и библиотечным делом! Представляем следующий раздел нашего сборника - “Дискуссионный клуб”. Очередная его тема заранее объявляется для витебских библиотекарей. В течение трех месяцев дискуссии идут исключительно в виртуальной среде. Наиболее интересные моменты будут публиковаться в каждом выпуске сборника.

Мы не ставим целью в конце дискуссии подвести черту и сделать вывод. Мы хотим обозначить проблему, острую тему, узнать и озвучить мнение наших коллег о ней. Как в психологии — про-го-во-рить... Увидеть общее в частном. А выводы каждый сделает сам.

“Дети библиотекарей: хотим ли мы продолжения профессиональной династии?” – так мы обозначили первую тему Дискуссионного клуба.

– Вот проблема! Ребенок школу заканчивает, не может определиться куда поступать.

– Так может в университет культуры на библиотекаря?

*– Ты что! Она же у меня хорошо учится!
(Из диалога двух библиотекарей)*

Профессиональные династии не редкость, и библиотекари здесь не исключение. Так, на сегодняшний день в Витебской областной библиотеке работают представители четырех библиотечных династий. Одна из них – династия Кравцовых-Соколовых - уже в третьем поколении.

Недальновидность или холодный расчет, отсутствие “фантазии” при выборе профессии или родительский авторитет и желание ребенка подражать, абсолютное благо или абсолютное зло? “Библиотечные династии” - эта тема нашла горячий отклик у наших коллег.

прыгажосці чалавечай душы, міласэрнасці і дабрыні” і інш.

У бібліятэках імя А. Гайдара і імя Я. Маўра ў межах мэтавых праграм шмат увагі надаецца эстэтычнаму выхаванню: праходзілі літаратурна-музычныя вечарыны, прэзентацыі, гутаркі, творчыя сустрэчы і г.д. У бібліятэцы імя А. Гайдара шмат гадоў працуе літаратурна-музычная гасцёўня “Сіняя птушка”.

Не першы год дзіцячыя бібліятэкі актыўна рэалізуююць праграмы летніх чытанняў “Лета. Кніга. Бібліятэка”. У 2010 годзе яны прайшлі пад знакам 65-годдзя Перамогі. У верасні, падчас святкавання тыдня бібліятэк, адбыліся ўрачыстыя цырымоніі ўзнагароджання пераможцаў летніх чытанняў – ім былі ўручаны дыпломы, граматы і памятныя падарункі.

Для пашырэння рэпертуару бібліятэчна-інфармацыйных паслуг для дзяцей у бібліятэках уведзены спектр дадатковых платных паслуг, які ўвесь час пашыраецца і карэктруецца.

У рабоце з дзіцячым чытачом ёсць і свае праблемы, і галоўная – гэта адсутнасць у большасці дзіцячых бібліятэк камп’ютараў і іншай сучаснай тэхнікі. Камп’ютэры ёсць толькі ў бібліятэках імя А. Гайдара, імя М. Лынькова, імя У. Караткевіча. Гэта стрымлівае рух наперад, абмяжоўвае чытачоў у іх інфармацыйных запатрабаваннях.

ГОСЦЬ НУМАРА

Прафесійныя візіты ў бібліятэчным асяроддзі заўжды лічыліся адным з найлепшых спосабаў наладжвання сувязяў і інструментам павышэння кваліфікацыі, бо, як кажуць, лепш адзін раз убачыць... На жаль, рэаліі не заўжды дазваляюць у поўнай меры выкарыстаць магчымасці творчых візітаў і стажыровак.

На сённяшні дзень 653 публічныя бібліятэкі сеткі Міністэрства культуры ў Віцебскай вобласці аб’яднаны ў 25 сістэм: 5 гарадскіх і 20 раённых сетак публічных бібліятэк. Госцем кожнага нумара «“Бібліятэчнай прасторы» стане адна з бібліятэчных сістэм. Такім чынам, паважанае спадарства, у вас ёсць магчымасць за шэсць год віртуальна наведаць кожную з бібліятэчных сетак Паўночнага рэгіёна краіны. Спадзяемся, што віртуальнае падарожжа некага натхніць на падарожжа рэальнае. Зараз жа дазвольце прадставіць першага госця выдання – **Віцебскую сетку публічных бібліятэк.**

Кароткая даведка

Віцебск, горад на паўночным усходзе Беларусі, адміністрацыйны цэнтр Віцебскай вобласці і раёна, на рацэ Заходняя Дзвіна пры ўпадзенні ў яе рэк Віцьба і Лучоса. У 300 кіламетрах ад Мінска. Вузел чыгунак на Маскву, Санкт-Пецярбург, Орышу, Полацк і аўтамабільных дарог па тых жых напругах. Насельніцтва – 355,1 тыс. (на 14 кастрычніка 2009 года, уключаючы г.п. Руба). Па легендзе заснаваны вялікай княгіняй Вольгай у 974 годзе. Буйнейшы індустрыяльны цэнтр Беларусі. Моцны патэнцыял развіцця культуры і мастацтва.

Данілава Галіна Георгіеўна,
дырэктар ЦБС г. Віцебска

ПУБЛІЧНЫЯ БІБЛІЯТЭКІ ВІЦЕБСКА: ТЭРЫТОРЫЯ СУЧАСНАГА ЧЫТАННЯ

Шаноўныя калегі!

Вас вітае калектыў гарадскіх бібліятэк горада Віцебска.

У склад нашай сеткі бібліятэк уваходзіць 21 бібліятэка: 12 публічных, 1 юнацкая, 7 дзіцячых і 1 бібліятэка замежнай літаратуры.

Пакуль у горадзе не знайшлося асобнага памяшкання для бібліятэчнага абслугоўвання інвалідаў па зроку, на ЧУП “Мега” ГА “БелТІЗ” штодзённа працуюць 2 спецыялізаваныя пункты выдачы ад ЦГБ імя М. Горкага, паслугамі якіх карыстаюцца 513 інвалідаў па зроку.

На прадпрыемствах і ва ўстановах горада, якія не маюць сваіх бібліятэк, працуюць 65 бібліятэчных пунктаў.

Усяго ў 2010 годзе колькасць нашых чытачоў склала 96196 чалавек, выдана 1751061 экз. дакументаў, наведванняў - 691190.

Кніжны фонд на пачатак 2011 года налічваў 862711 адзінак, у параўнанні з мінулым годам павялічыўся на 11784 экз. Яшчэ некалькі “гаворачых” лічбаў: чытальнасць – 18,2; абарачальнасць фонду – 2,0; наведвальнасць – 7,2.

Уся дзейнасць ЦБС скіравана на забеспячэнне доступу да інфармацыйных рэсурсаў і стварэнне ўмоў для інтэлектуальнага,

24 лістапада адбылося гарадское свята паэзіі “І не знікаць Паэтам вечна ў вечнай Песні жывучы...”, на якім гучалі вершы У. Караткевіча ў выкананні пераможцаў гарадскога конкурсу на лепшае чытанне твораў пісьменніка, былі ўручаны ўзнагароды пераможцам гэтага конкурсу. Члены драматычнага калектыву СШ № 28 прадставілі спектакль па апавесці “Госць прыходзіць на золкім світанку”. Гасцямі свята былі пісьменнікі Т. І. Краснова-Гусачэнка і Д. Сімановіч.

Бібліятэкай праводзіцца шмат мерапрыемстваў, накіраваных на адраджэнне нацыянальнай гісторыка-культурнай спадчыны. Можна назваць літаратурную гадзіну да 60-годдзя В. Іпатавай “У пошуках нацыянальнага героя”, агляд “Дзень добры, кніжка беларуская”, гадзіну цікавых паведамленняў “Агністы шлейф жаночага святла”, 200-годдзю Івана Хруцкага прысвячалася гадзіна беларускага мастацтва “Іван Хруцкі – акадэмік жывапісу з Віцебшчыны”.

Сур’ёзную работу па мэтавай праграме “Усё пачынаецца з сям’і” праводзіць дзіцячая бібліятэка імя М. Лынькова. У бібліятэцы не першы год працуе клуб сямейнага выхавання “Вікторыя”. Бібліятэкай былі падрыхтаваны розныя мерапрыемствы: дзелавая гульня “Як пазбегнуць канфліктаў”, круглы стол “Сям’я, дом, быт”, урок ароматэрапіі “Гармонія душы і цела”, парад кніг “Радасць дораць любімыя казкі”, ток-шоу “Аб

гутаркі ў бібліятэках. Сур'ёзная ўвага надаецца рабоце з бацькамі па пытаннях дзіцячага чытання.

Дзейснай формай прыцягнення чытачоў у бібліятэкі, рэалізацыі іх творчага патэнцыялу з'яўляюцца клубы і гурткі па розных напрамках дзейнасці. Усяго ў бібліятэках створана 9 гурткоў і клубаў: “Кнігачэй” (бібліятэка імя С. Маршака), “Юныя экалагі” (бібліятэка імя Л. Талстога), “Буслік” (бібліятэка імя У. Караткевіча) і інш. У дзіцячай бібліятэцы імя М. Астроўскага працуе лялечны гурток “Сонейка”, спектаклі якога маюць асаблівы поспех у дзяцей і бацькоў клуба “Востраў надзеі”.

Чатыры дзіцячыя бібліятэкі працуюць па мэтавых праграмах: дзіцячая бібліятэка імя У. Караткевіча - “Нам засталася спадчына”, дзіцячая бібліятэка імя М. Лынькова - “Усё пачынаецца з сям’і”, дзіцячая бібліятэка імя А. Гайдара - па праграме “Увайсці ў свет прыгажосці” і бібліятэка імя Я. Маўра - “Прыгажосць абуджае дабрыню”.

З 2008 года бібліятэка імя У. Караткевіча працуе як цэнтр краязнаўства. З 1997 года яна з’яўляецца цэнтрам правядзення ў лістападзе Дзён літаратуры (Караткевічаўскіх чытанняў) з нагоды дня нараджэння пісьменніка. У 2010 годзе Дні літаратуры былі прысвечаны 80-годдзю У. Караткевіча. Чытачы сталі ўдзельнікамі ўрока мужнасці “Ваенныя шляхі Уладзіміра Караткевіча”, пабывалі і ў вандроўцы па кнізе “Зямля пад белымі крыламі”.

эмацыянальнага і сацыяльнага развіцця карыстальнікаў, дапамогу ў станаўленні асобы.

Бібліятэкі ЦБС знаходзяцца ў пастаянным пошуку найбольш дзейсных форм і метадаў бібліятэчнай работы. Мяркуем, што станоўчы вынік прынесла прафіліраванне бібліятэк.

З 2008 года тры бібліятэкі ЦБС працуюць у статусе бібліятэц-цэнтраў:

- бібліятэка імя І. Крылова – інфармацыйна-займальны цэнтр “Залаты ўзрост”;
- дзіцячая бібліятэка імя У. Караткевіча – цэнтр краязнаўства;
- бібліятэка імя Л. Талстога – цэнтр экалагічнай асветы.

Назапашаны вялікі вопыт работы па гэтых накірунках, сабраны багаты сцэнарны матэрыял, ладзяцца мерапрыемствы па абмене вопытам. Менавіта гэтыя бібліятэкі неаднаразова з’яўляліся пераможцамі рэспубліканскіх і абласных конкурсаў. Так, па выніках 2010 года бібліятэка імя І. Крылова стала лаўрэатам абласной прэміі ў намінацыі “Лепшая гарадская бібліятэка”. Бібліятэка імя У. Караткевіча заняла першае месца ў абласным конкурсе на лепшую выдавецкую прадукцыю, прысвечаную 65-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне ў намінацыі “Лепшы сцэнарый” – “Прэм’ера кнігі “Победа”.

Развіццё кожнай бібліятэкі прадугледжвае запланаваную мэтанакіраваную дзейнасць, якая дае магчымасць удасканалвання бібліятэчных паслуг і рэсурсаў, пашырэння доступу карыстальнікаў да інфармацыі. На сённяшні дзень дзесяць бібліятэк працуюць па 12 мэтавых праграмах. Толькі ЦГБ імя М. Горкага працуе па трох праграмах: “Душу лечыць дабрыня” (міласэрнасць), “Лад жыцця - здароўе”, “Віцебск і Віцебшчына ў літаратуры і мастацтве. Славутыя землякі і вялікія падзеі”. У іншых бібліятэках дзейнічаюць праграмы па гісторыка-патрыятычным выхаванні, духоўным адраджэнні, рабоце з сям’ёй і дзецьмі і г.д.

Бібліятэкі з’яўляюцца сёння не толькі інфармацыйна-

адукацыйнымі цэнтрамі, але і цэнтрамі духоўных зносін, дапамагаюць выяўленню творчых магчымасцей чытачоў, садзейнічаюць іх развіццю і самаўдасканаленню.

Іншымі сталі масавыя мерапрыемствы ў бібліятэках, большасць якіх праходзіць з выкарыстаннем мультымедычных рэсурсаў. Узгадаю найбольш яркія і змястоўныя.

2010 год – год 65-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Шмат цікавага і запамінальнага адбылося ў межах бібліятэчнага праекта “Жывая памяць вайны”. На сустрэчах з ветэранамі моладзь аддавала даніну павагі тым, хто не шкадаваў свайго жыцця для іх будучыні.

Удзельнікі вайны са слязамі на вачах дзяліліся ўспамінамі аб хвалюючых момантах ваеннага ліхалецця на вечарыне “Помнит сердце, не забудет никогда» ў бібліятэцы імя І. Крылова. Не пакінуў абыхавым прысутных

урок-роздум для старшакласнікаў “Мы павінны памятаць” у бібліятэцы імя П. Броўкі.

На ўзнёсла-шчымлівай ноче другі год запар праходзіць акцыя памяці “Дзень белых жураўлёў”, калі ў неба на паветраных шарах узлятаюць белыя жураўлікі з імёнамі тых, хто не вярнуўся з той вайны.

Бібліятэка, якая носіць імя беларускай асветніцы Еўфрасінні Полацкай, запрасіла карыстальнікаў на ўрок духоўнасці “Слава табе, святы свет” з удзелам вядучага навуковага супрацоўніка Віцебскага абласнога музея Н. Шаркоўскай, актрысы тэатра імя Я. Коласа Т. Ліхачовай, выканаўцы ролі Еўфрасінні ў спектаклі “Крыж Еўфрасінні”, і матушкі Веры, дырэктара нядзельнай школы. Гэта толькі адно з шэрагу мерапрыемстваў, якія ладзіла гэта бібліятэка падчас традыцыйнага Тыдня памяці святой Еўфрасінні “Служэнне Богу і Айчыне”.

раёна. Складзены сумесны план работы. Для дзяцей, якія наведваюць гэты клуб, бібліятэка рыхтуе лялечныя спектаклі выхаваўча-пазнавальнага характару: “Як зайка Хваста хацеў стаць чытачом”, “Вясенняя казка”. Выклікалі цікавасць гульнявая праграма “Казачны калейдаскоп”, ранішнік “Мы ўсмешкай мамай сагрэты”, свята восені “Ходзіць восень ля варот”, для дзяцей і іх бацькоў прайшло свята “Зробім свет добрым” і інш.

У зоне абслугоўвання дзіцячай бібліятэкі імя М. Лынькова знаходзіцца школа-інтэрнат для дзяцей з аслабленым слыхам. Для работы з імі бібліятэка распрацавала рэабелітацыйную праграму “Ад сэрца да сэрца”, у межах якой праводзіцца шмат цікавых і разнастайных мерапрыемстваў: ралійная гульня “Давайце разумець адна аднаго с полуслова”, гадзіна здароўя “Здаровы дух – здаровае цела”, навагодняе свята “Лепшае свята дзяцінства”. Вельмі цікава прайшоў цыкл урокаў самаўдасканалення “Паможаш іншым – знойдзеш сябе”, “Дзверы ў маё “Я”, “Свята чытацкіх задавальненняў”, “Я хачу змяніцца”, “Наша жыццё – барацьба добра і зла” і інш.

Бібліятэка імя У. Караткевіча ў межах праграмы “Асаблівыя дзеці” працуе сумесна з педагогамі СШ № 11. Падрыхтаваны шэраг мерапрыемстваў па казках пад агульнай назвай “Казкатэрапія”. Дзесям прапаноўваліся: пазнавальная гадзіна “Космас адкрывае таямніцы”, урок удзячнасці “Сваіх настаўнікаў любіце”, біяграфічны ўрок “Дзяцінства У. Караткевіча”, свята адной кнігі “Легендарнае выратаванне” (да 140-годдзя выдання кнігі М. Някрасава “Дзед Мазай і зайцы”) і інш.

Дзіцячая бібліятэка імя Я. Коласа працуе па сумесным плане работы з УА “Віцебскі дзяржаўны гарадскі сацыяльна-педагагічны цэнтр”. Акрамя правядзення масавых мерапрыемстваў для выхаванцаў Цэнтра, бібліятэкары гэтай бібліятэкі штогод робяць для іх невялікія падарункі: комплекты школьна-пісьмовых прылад.

Бібліятэкі даволі цесна працуюць з дзіцячымі садкамі, каб выхаваць сапраўдных будучых чытачоў. Яны наведваюць дзіцячыя садкі з масавымі мерапрыемствамі, з абменам літаратуры, праводзяць экскурсіі і

Бібліятэка імя Еўфрасінні Полацкай цесна супрацоўнічае з нядзельнай школай храма іконы Божай Маці “Целительница”, якая дзейнічае пры дабрачыннай студыі духоўна-праваслаўнага выхавання на традыцыях беларускага народа Цэнтра эстэтычнага выхавання “Маладзік”. У межах супрацоўніцтва ладзіліся сумесныя масавыя мерапрыемствы: “Зімовыя святкі” (мультымедыйны ўрок), “Мудрасць жыцця” (урок духоўнасці), “Зямля – наш родны дом” (гутарка) і інш.

Шмат увагі надаецца рабоце з дзецьмі з праблемных сем’яў, сацыяльных прытулкаў, інтэрнатаў, з асаблівасцямі развіцця, з аслабленым зрокам. Для іх праводзяцца мерапрыемствы, ладзяцца святочныя прадстаўленні з уручэннем невялікіх падарункаў.

Дзіцячая бібліятэка імя М. Астроўскага ўсталявала творчыя стасункі з клубам для дзяцей-інвалідаў “Востраў надзеі” Чыгуначнага

Цікавымі мерапрыемствамі быў адзначаны Дзень горада. У віртуальным літаратурна-краязнаўчым падарожжы “Аб мінулым, далёкім і бліжэй” пабывалі чытачы бібліятэкі імя А. Пушкіна. Вандроўнікі не толькі пазнаёміліся з гісторыяй назваў вуліц і плошчаў горада, сустрэліся з Маркам Шагалам і Бэлай на чорна-белых здымках Віцебска пачатку 20 стагоддзя, але і ўзялі ўдзел у конкурсе “Лепшы знаўца свайго горада”. Такія мерапрыемствы дазваляюць юным чытачам больш пазнаць і палюбіць свой родны горад.

Не засталіся без увагі юбілейныя і памятныя даты беларускіх пісьменнікаў. У лютым 75-гадовы юбілей адзначыў народны паэт Беларусі Рыгор Барадулін. З гэтай нагоды былі арганізаваны Дні літаратуры “Песня матчына зорамі значана”, падчас якіх прайшлі літаратурныя вечарыны, гадзіны паэзіі. У бібліятэцы імя І. Крылова адно з чарговых пасяджэнняў літаратурна-музычнага салона “Натхненне” было прысвечана юбілею паэта і прайшло пад назвай “Зямля бацькоў дала мне права”. У бібліятэцы імя Еўфрасінні Полацкай прыхільнікаў таленту паэта сабрала літаратурна-музычная вечарына “Чараўнік паэтычнай стыхіі”.

У чэрвені прайшлі Дні літаратуры да 105-годдзя П. Броўкі “Вялікі прыклад служэння Радзіме”, падчас якіх быў арганізаваны шэраг мерапрыемстваў, сярод якіх хочацца назваць літаратурна-музычную вечарыну ў бібліятэцы імя П. Броўкі “І нехта ўспомніць пра мяне”. Своеасабліваць вечарыне дадаў ўдзел у ёй групы маладзёжнага хору пад кіраўніцтвам В. Раўзы.

Цеснае супрацоўніцтва існуе паміж гарадскімі бібліятэкамі і пісьменніцкай арганізацыяй горада, што прыносіць свой станоўчы плён і пісьменнікам, і бібліятэкам. Творчыя сустрэчы, мультымедыйныя прэзентацыі новых твораў

пісьменнікаў г. Віцебска, юбілейныя вечарыны – толькі частка нашых сумесных праектаў, дзякуючы якім чытачы змаглі пазнаёміцца з творчасцю Т. Красновай-Гусачэнкі, В. Русілка, М. Бабарыкі, А. Крыклівец і іншых.

Важнае месца ў справе выхавання гарманічнай і духоўна багатай асобы належыць эстэтычнаму выхаванню. Бібліятэка № 7 г.п. Руба падрыхтавала музычную кампазіцыю “Летуценнік, музыкант і паэт”, прысвечаную 200-годдзю Ф. Шапэна, падчас якой перад чытачамі выступілі маленькія музыканты, якія выканалі самыя знакамітыя творы кампазітара.

Бібліятэкі горада знаёмяць сваіх карыстальнікаў са скарбамі культуры не толькі праз кнігу альбо мультымедыйныя сродкі. Шмат намаганняў яны прыкладаюць для таго, каб кожны наведвальнік мог сустрэцца з сапраўдным мастацтвам у сценах бібліятэкі. “Час анёлаў” – так называлася вельмі прыгожая і цікавая экспазіцыя творчых работ настаўнікаў выяўленчага мастацтва школ Віцебскай вобласці, якую арганізавала ў сваёй выставачнай зале бібліятэка імя Е. Лось у межах супрацоўніцтва з культурна-інфармацыйным цэнтрам “Скарбы свету”.

Дапамога духоўнаму развіццю асобы – адзін з прыярытэтаў нашай работы. У гэтым накірунку бібліятэкі горада вельмі плённа супрацоўнічаюць з праваслаўнай царквой, многія мерапрыемствы праводзяцца з удзелам запрошаных святароў.

Гарадская бібліятэка імя Я. Купалы працуе па мэтавай праграме “Абуджэнне да духоўнага жыцця”, у межах якой фарміруецца калекцыя духоўнай літаратуры, ладзяцца вечарыны, сустрэчы, духоўныя святы.

Валікую цікавасць у наведвальнікаў бібліятэкі выклікала выстава “Падарожжа вакол свету” – макеты вядомых архітэктурных збудаванняў свету, зробленыя членамі гурткоў тэхнічнай творчасці Віцебскага гарадскога цэнтра дзіцячай творчасці, фотавыстава “Спыніся, імгненне!” чытачкі бібліятэкі Юліі Люцко, прысвечаная прыродзе Віцебшчыны, выстава дзіцячай творчасці “Святло Каляднай зоркі” клуба “Юность” Цэнтра дзіцячай творчасці Кастрычніцкага раёна.

На пачатку 2010 года бібліятэка атрымала гуманітарную дапамогу для сацыяльна-неабароненых дзяцей па лініі грамадскага фонду гуманітарнай дапамогі Віцебскага аблвыканкама, што дало магчымасць уручыць дзецям невялікія падарункі. У гэтай жа бібліятэцы працуе Цэнтр прававой інфармацыі, а таксама з 2010 года ў бібліятэцы створаны Інфармацыйны цэнтр па праблемах непаўналетніх і бацькоў у фарміраванні правасвядомасці насельніцтва і прафілактыцы правапарушэнняў.

З мэтай лепшай арганізацыі інфармацыйна-займальнай дзейнасці дзяцей, а таксама забеспячэння дзіцячага чытача неабходнай інфармацыяй з выкарыстаннем сучасных тэхналогій у трох дзіцячых бібліятэках працуюць медыятэкі: у бібліятэцы імя А. Гайдара (2008 г.), імя М. Лынькова і імя У. Караткевіча (2009 г.).

У 2010 годзе дзіцячыя бібліятэкі правялі вялікую работу да 65-годдзя Перамогі. Сярод розных мерапрыемстваў, арганізаваных у межах вахты памяці “Жывая памяць вайны”, хочацца вызначыць самыя цікавыя і эмацыянальныя - сустрэчы з ветэранамі вайны. У бібліятэцы імя С. Маршака незабыўнае ўражанне пакінула сустрэча чытачоў з ветэранам вайны, палкоўнікам артылерыі І.І. Бяляўскім, да ўсяго і цудоўным баяністам, і расказчыкам. Не пакінула дзяцей абыякавымі і сустрэча “Украдзенае дзяцінства” з жанчынамі, чыё дзяцінства прыпала на гады вайны. Гэтыя жанчыны сталі потым актыўнымі ўдзельнікамі акцыі памяці “Дзень белых жураўлёў”. Чытачы бібліятэкі імя Я. Маўра сустрэліся з партызанкай брыгады імя В.В. Мельнікава Л.П. Пучковай, да чытачоў бібліятэкі імя У. Караткевіча з Оршы на сустрэчу прыехаў адзін з герояў кнігі “Юныя героі Віцебшчыны” А.В. Шафранскі. А ў бібліятэцы імя Л. Талстога адбылася сустрэча з малалетнім вязнем канцлагера Пяты полк У.П. Жукоўскім.

Для надання большай эфектыўнасці рабоце бібліятэкі ўсталёўваюць творчыя стасункі з іншымі грамадскімі арганізацыямі. Шмат мерапрыемстваў праводзяць сумесна з Дзяржаўным гарадскім палацам творчасці дзяцей і моладзі і аналагічнымі ўстановамі ў раёнах горада, Віцебскім абласным цэнтрам прафесійнай арыентацыі моладзі. Так, цэнтральнай дзіцячай бібліятэкай імя А. Гайдара распрацаваны сумесныя планы работы з юнацкім клубам “Юность”, з Віцебскім абласным цэнтрам прафесійнай арыентацыі моладзі, з Віцебскім дзяржаўным гарадскім цэнтрам дзіцячай творчасці, з дзіцячай музычнай школай № 5. У межах сумесных планаў работы ладзяцца музычныя вечарыны, выставы творчых работ, трэнінгі і інш.

Напрыклад, сумесна з метадыстамі абласнога Цэнтра прафесійнай адукацыі праведзены ўрокі прафесійнай арыентацыі для старэйшых класаў школ № 12, 38, гімназіі № 9: “Все дороги хороши – выбирай любую”, “Сакрэты прафесіі”, тэсціраванне “Як правільна выбраць прафесію” і інш.

Вельмі ўзнёслым і запамінальным было свята духоўнасці «И лик святой нам душу греет» аб гаючай сіле мацярынскай малітвы з удзелам пратаірэя айца Сергія Захарава.

У бібліятэцы імя Еўфрасінні Полацкай з 2008 года працуе філіял праваслаўнай бібліятэкі імя Св. Велікамучаніцы Кацярыны Віцебскай Епархіі. Сумесныя урокі духоўнасці, агляды новай праваслаўнай літаратуры знаёмяць чытачоў з традыцыямі і культурай праваслаўнай царквы.

Амаль палова нашых чытачоў – моладзь. Бібліятэкі горада актыўна займаюцца фарміраваннем здаровага ладу жыцця, ладзяць сустрэчы, трэнінгі, дыспуты, накіраваныя на прадухіленне наркатэчнай залежнасці, шкодных звычак, прафілактыцы ВІЧ/СНІД. Вельмі цікавым і пазнавальным атрымаўся кліп-агляд аб шкодзе наркотыкаў “Не адымай у сябе заўтра!”, які падрыхтавалі для навучэнцаў прафесійна-тэхнічнага каледжа супрацоўнікі бібліятэкі імя У. Маякоўскага. Знайсці разам выйсе з цяжкай жыццёвай сітуацыі спрабавалі ўдзельнікі трэнінга “Час кахаць – час думаць”, які адбыўся ў бібліятэцы імя Е. Лось. Зрабіць гэтую работу не толькі цікавай, але і больш інфарматыўнай бібліятэкарам дапамагаюць спецыялісты цэнтра гігіены і эпідэміялогіі.

Пытаннем выхавання экалагічнай культуры насельніцтва шмат увагі надае бібліятэка імя Л. Талстога – цэнтр экалагічнай асветы, якая працуе па праграме “Прырода яшчэ спадзяецца”. Да паслуг карыстальнікаў багаты фонд дакументаў экалагічнай тэматыкі, унікальны даведачны апарат, у тым ліку картатэка “Каляндар экалагічных дат”, прыгожы зімні сад.

Бібліятэка працуе з рознымі катэгорыямі чытачоў, але больш пільная ўвага надаецца рабоце з дзецьмі і моладдзю. Цікавым было абмеркаванне з вучнямі 4-х класаў “Чырвонай кнігі Рэспублікі Беларусь у казках і вершах”, якое насіла назву “Казка і верш набліжаюць свет прыроды”. “Навошта захоўваць балоты?” – адказ на гэтае пытанне шукалі старэйшыя школьнікі падчас экалагічнага турніра знаўцаў.

Стварэнне камфортнай інфармацыйна-прававой прасторы для чытачоў – патрабаванне часу. Новы творчы імпульс гэтай рабоце надаў праведзены ў 2009 годзе гарадскі агляд-конкурс “Бібліятэка і прававая культура”. Па выніках конкурсу былі распрацаваны метадычныя парады, абагульнены перадавы вопыт. У дзейнасці бібліятэк з’явіліся новыя формы работы, наладжана супрацоўніцтва з праваахоўнымі органамі.

Традыцыйным стаў у юнацкай бібліятэцы імя П. Броўкі турнір знаўцаў права “Вучуся быць грамадзянінам”. Бібліятэка імя Еўфрасінні Полацкай адрасавала сваім чытачам медыяпрэзентацыю “Твае грамадзянскія і дзяржаўныя правы”, а падчас летніх канікулаў цесна супрацоўнічала з летнім лагерам “Патрыёт” для цяжкіх дзяцей і падлеткаў, вучняў школ і гімназій Першамайскага раёна.

У бібліятэках імя І. Крылова і імя Еўфрасінні Полацкай ў межах ПЦП працуе “Лабараторыя прававой інфармацыі” юрыдычнага факультэта ВДУ імя П.М. Машэрава. Студэнты 4-5 курсаў у якасці валанцёраў пад кіраўніцтвам практыкуючых юрыстаў і выкладчыкаў ажыццяўлялі завочнае кансультаванне пажылых людзей.

У 2010 годзе ў нашых бібліятэках адбылося больш за 650 разнастайных мерапрыемстваў. Штодзень мы бачым пацверджанне таму, што добра падрыхтаванае масавае мерапрыемства дазваляе не толькі раскрыць інфармацыйныя магчымасці бібліятэк, але і ператварыць выпадковага наведвальніка ў вернага сябра бібліятэкі.

З мэтай лепшай арганізацыі вольнага часу ў бібліятэках працуюць клубы і гурткі па інтарэсах. Усяго ў 12 бібліятэках створаны 21 гурток, у тым ліку ў дзіцячых бібліятэках – 8.

Каржыцкая Святлана Аляксееўна,
вядучы бібліятэкар аддзела
бібліятэчнай рэкламы і маркетынгу
ЦГБ імя М. Горкага

Выхаванне асобы: дзеці і бібліятэка

Дзеці – галоўная каштоўнасць кожнага грамадства. Вось чаму значная ўвага ў сістэме работы бібліятэк ЦБС г. Віцебска надаецца рабоце з дзіцячым чытачом, які складае больш за 50 % ад агульнай колькасці карыстальнікаў бібліятэк сістэмы. Работа з дзецьмі вельмі шматгранная і разнастайная. Яна будзе ў адпаведнасці з палажэннямі прэзідэнтскай праграмы “Дзеці Беларусі”, з патрабаваннямі сённяшняга дня. Многа ўвагі надаецца гісторыка-патрыятычнаму, эстэтычнаму, экалагічнаму, прававому выхаванню падлеткаў, дзецям-інвалідам, пытанням здаровага ладу жыцця, арганізацыі вольнага часу і г. д.

65-летия Великой Победы в библиотеке прошли многочисленные мероприятия. Особенно трогательной была акция “Цветы для ветерана” с участием юных читателей.

Силами сотрудников библиотеки поддерживаются лучшие традиции приобщения к чтению. Для учащихся школ микрорайона библиотека проводит экскурсии, литературные вечера, презентации, тренинги по профориентации.

В дни школьных каникул библиотека сотрудничает с лагерем труда и отдыха для подростков из социально-неблагополучных семей и детей-сирот “Фликер”. Опыт работы показал, что любую тему можно сделать для подростков занимательной и интересной, если предоставить им возможность самим участвовать в конкурсах, тестах и тренингах.

Библиотека живет творческой, насыщенной жизнью, внедряет новые формы и методы работы, разрабатывает оригинальные проекты и программы. Чтобы стать привлекательной для пользователя, публичная библиотека должна соот-

ветствовать современным стандартам. Правильно взятые ориентиры помогают коллективу библиотеки им. И. Крылова сделать содержание своей работы более актуальным, укрепить свой авторитет и популярность, занять свою нишу в культурной жизни города.

Направки работы самые разные: семейное воспитание, краеведство, экологическое образование, здоровый образ жизни, компьютерная грамотность, эстетическое воспитание, психологическое здоровье и иные. Упомянутые в клубы

и любительские объединения, которые работают с людьми старшего поколения.

Библиотечная служба милосердия “Книга – на дом” создана для людей с ограниченными физическими возможностями. У 2010 года ее услугами воспользовались 43 человека. У ЦГБ им. М. Горького фондирования коллекции приобретенной литературы “Горькая книга”, которая сейчас насчитывает 1185 экз. Для такой категории, как инвалиды по зрению, библиотечные работники не только приносят литературу, а и читают ее. Библиотечные работники выполняют эту работу не по служебной инструкции, а по желанию заказчика заказчика человека в тяжелую минуту, пережить его жизненную историю через книгу, через человеческие отношения.

Библиотека им. М. Горького тесно сотрудничает с районными отделениями Чирского района. У Чирским районом работает клуб интересных встреч “Только раз мы будем сильными”. Для его развития были организованы встречи “Разговоримся с врачами” (по книге “Ванга. Новый взгляд”), “Наши целители – животные” и др. Библиотека № 7 г.п. Руба обслуживает книгой пациентов специального отделения Рубинской больницы.

Информационные технологии внесли значительные изменения в практику работы библиотек. Компьютеризовано 9 из 21 (43 %) библиотек. У 2010 года компьютерная база сети составлялась на 6 администраторов и насчитывает 50 ПЭВМ. Месяц для пользования - 26. ЦГБ им. М. Горького и библиотека им. И. Крылова подключены к сети Интернет и имеют электронную почту. Для

карыстальнікаў адкрыты 4 мультимедыйныя цэнтры.

У віртуальнай прасторы атрымаць поўную інфармацыю аб нашых бібліятэках, інфармацыйных рэсурсах, навінах бібліятэчнага жыцця можна праз уласны Інтэрнэт-сайт ЦБС. На сайце дзейнічае “Віртуальная даведчаная служба”, у планах – адкрыццё доступу да электроннага каталога ЦБС.

На сённяшні дзень у ЦГБ імя М. Горкага аўтаматызаваны ўсе бібліятэчныя працэсы: ад камплектавання да абслугоўвання карыстальнікаў. З 2000 года вядзецца работа па стварэнні электроннага каталога, які сёння налічвае больш за 113 тыс. запісаў.

У чатырох бібліятэках ЦБС дзейнічаюць Публічныя цэнтры прававой інфармацыі, якія забяспечваюць аператыўны доступ чытачоў да базы нарматыўных і заканадаўчых дакументаў Рэспублікі Беларусь (БД “Эталон”). Фонд ПЦП налічвае больш за 4000 экз. друкаваных і электронных дакументаў. Для насельніцтва праводзяцца групавыя юрыдычныя кансультацыі.

Актыўная выдавецкая дзейнасць ЦГБ імя М. Горкага спрыяе арганізацыі работы бібліятэк па прапагандзе літаратуры і задавальненні запяту чытачоў. Штогод распрацоўваецца шэраг метадыка-

покаленню.

Так, выстаўка работ і мастер-клас А. Бирюковой “Серебряные пальцы: рукам работа – сердцу радость” помогли увлечь искусством вышивания девочек-подростков.

Стать пользователем компьютера – затаенная мечта многих пожилых людей. В библиотеке создан компьютерный класс “Шаг за шагом”, который оснащен тремя современными компьютерами, имеющими выход в Интернет.

Занятия в классе бесплатны, их проводят сотрудники библиотеки. Средний возраст обучающихся – 65 лет. По окончании месячного курса занятий пожилые люди не только осваивают навыки работы с компьютером, электронной почтой и Интернет-ресурсами, но и чувствуют себя более комфортно в современных условиях, преодолевают страх перед новыми технологиями.

Для оказания правовой информационной поддержки пенсионерам создана информационно-консультативная служба “Равные возможности”. С января 2010 года действует Публичный центр правовой информации, который предоставляет доступ к официальной правовой информации с помощью базы “Эталон”. Бесплатные юридические консультации пожилым людям дают студенты «Лаборатории правового информирования» юридического факультета ВГУ им. П.М. Машерова.

В этой библиотеке встречаются поколения. Пожилые люди приносят сюда свои знания и жизненный опыт, а юные читатели получают от общения с ними бесценные уроки жизни, мужества и оптимизма.

Работа с подростками в библиотеке ориентирована на формирование духовных и общечеловеческих ценностей, патриотических чувств. В год

сотрудничеству на платной основе психолога и врача-валеолога.

С 2009 года в библиотеке работают психологическая служба “Доверие” и клуб самообразования “Лидер”.

Заседания клуба проходят по специально разработанной психологом программе тренингов. Главная цель занятий – оказание психологической помощи и выявление резервных возможностей каждого участника, повышение уровня самооценки, чувства уверенности в себе.

Посещение занятий улучшило психо-эмоциональное состояние пожилых людей и их физическое самочувствие, об этом говорят результаты проведенного анкетирования членов клуба.

Читатели библиотеки им. И. Крылова имеют возможность посещать клуб здоровья “Нам года - не беда” и клуб самообразования “Школа жизни”. Программы занятий в них разрабатываются врачом-валеологом с учётом интересов и пожеланий участников - “Дары природы на страже здоровья”, “Витаминные хлопоты”, “Профилактика бытового травматизма”, “Укрепляем иммунитет” - и направлены на активную помощь самим себе, обучение методикам поддержания здоровья в пожилом возрасте.

Клубы помогают организовать свободное время людей пожилого возраста, каждое посещение библиотеки становится для них источником положительных эмоций. Однако многие пенсионеры не хотят быть только пассивными участниками проводимых мероприятий. Эти люди чувствуют необходимость поделиться своими знаниями, умениями и опытом. Такую возможность дает им клуб “Берегиня”. Рукоделие, садоводство, кулинария, фотография, флористика – вот далеко не полный перечень увлечений членов клуба. В его рамках проводятся мастер-классы, на которых пожилые люди передают секреты мастерства подрастающему

бібліяграфічных дапаможнікаў, асноўная скіраванасць якіх - краязнаўства. Уяўляюць цікавасць серыі “Пісьменнікі Віцебшчыны”, “Нацыянальныя паркі Беларусі”, штогадовыя выпускі “Нашы славутыя землякі”, выдадзены цікавыя метадыка-бібліяграфічныя матэрыялы “Моваю сэрца” (І. Хруцкі), “Войной испепеленные года”, “Уладзімір Караткевіч: Быў. Ёсць. Буду” і інш.

Бібліятэкі горада прапануюць карыстальнікам 39 відаў дадатковых платных інфармацыйных і сэрвісных паслуг, паслуг дакументнага абслугоўвання. У 2010 годзе было ўведзена 9 новых відаў паслуг. Бібліятэкі ЦБС зарабілі больш за 43 млн. рублёў.

Станоўчыя змены ў 2010 годзе адбыліся ў паляпшэнні матэрыяльнай базы бібліятэк. Мінулы год стаў для нас і маленькіх чытачоў годам доўгачаканага наваеслення дзіцячай бібліятэкі імя М. Астроўскага. Праз 8 год знаходжання ў прыстасаваным халодным будынку бібліятэка пераехала ў светлае ўтульнае памяшканне плошчай 240 м².

Праведзены бягучыя рамонтны ў бібліятэках пас. Вярхоўе, бібліятэцы імя Е. Лось, дзіцячай бібліятэцы імя Ул. Караткевіча. Сучаснасць знешняму выглядзе бібліятэк горада надаюць новыя святлодыёдныя шыльды і вонкавае падсвечванне будынкаў.

Ажыццяўляецца аператыўную дастаўку літаратуры ў пункты выдачы і філіялы ЦБС дазваляе наяўнасць спецаўтамабіля САМАНД LX.

Вырашаць складаныя задачы бібліятэчнага абслугоўвання даводзіцца калектыву сеткі бібліятэк у колькасці 163 бібліятэчных работнікаў. Толькі 96 з іх маюць бібліятэчную адукацыю. Праблема

прафесійных кадраў для нашага горада стаіць вельмі востра. За апошнія 11 год у ЦБС не прыбыло ніводнага маладога спецыяліста з вышэйшай бібліятэчнай адукацыяй, таму сваіх бібліятэкараў мы актыўна скіроўваем на атрыманне вышэйшай прафесійнай адукацыі. На сённяшні дзень 22 бібліятэкары вучацца завочна.

Бібліятэкі горада прыкладаюць шмат намаганняў для якаснага бібліятэчнага абслугоўвання жыхароў, але рэалізаваць усе праекты і планы нам перашкаджаюць аб'ектыўныя прычыны. Вось ужо трэці год запар на капітальны рамонт закрыта цэнтральная гарадская бібліятэка імя М. Горкага. Аддзелы бібліятэкі размешчаны ў розных кутках горада. У часовым прыстасаваным памяшканні знаходзіцца бібліятэка-філіял № 16. Але ж усё гэта не спыніла ўпэўненага руху наперад. Выпрабаванні прымусілі калектыв шукаць новыя нестандартныя падыходы да рашэння пастаўленых задач.

На бібліятэках здаўна ляжыць ганаровы і высокі абавязак – зберагаць духоўнасць нацыянальнай гісторыі і культуры, садзейнічаць рэалізацыі галоўных рэсурсаў чалавека – яго інтэлекту, ведаў і маральных каштоўнасцей. Бібліятэкі горада Віцебска ўсёй сваёй працай імкнуча адпавядаць гэтаму пачэснаму абавязку.

называется “От сердца - к сердцу, от души – к душе”. Цель программы - оказание социальной поддержки людям пожилого возраста. За это время библиотека сумела стать для этой категории пользователей не только информационным центром, но и местом, где можно пообщаться, провести свободное время с пользой.

Этому немало способствует работа литературно-музыкального салона “Вдохновение”, который является местом душевных разговоров и откровений. Участники салона – люди талантливые и творческие. Они встречаются, чтобы

прочитать свои стихи, послушать любимую музыку, поговорить о современной литературе и книгах своей молодости. Частые гости салона – писатели, поэты, музыканты.

Тем читателям, которые в силу преклонного возраста или из-за проблем со здоровьем не могут сами прийти в библиотеку, помогает библиотечная служба милосердия “Книга – 103”. Сотрудники библиотеки доставляют на дом книги и периодические издания, стараются уделить максимум внимания каждому человеку, ведь очень часто эти люди страдают не только от нехватки информации, но и от дефицита общения.

Накопленный опыт работы с пожилыми людьми позволил создать на базе библиотеки Информационно-досуговый центр “Золотой возраст”.

Решению поставленных задач на качественно новом уровне, осуществлению творческих замыслов коллектива помогла победа библиотеки в конкурсе проектов на соискание гранта фонда Германии “Память, ответственность и будущее”. Проект «Библиотека им. И. Крылова – информационно-досуговый центр “Золотой возраст” получил финансовую поддержку фонда в размере 12 420 евро.

Это позволило приобрести современную компьютерную технику, организовать работу новых любительских объединений, привлечь к

Богатёнок Елена Леонидовна,
зав. отделом библиотечной рекламы
и маркетинга ЦГБ им. М. Горького

СОХРАНЯЯ ТРАДИЦИИ — ИСКАТЬ НОВОЕ

В век активного развития информационных технологий важным для каждого библиотекаря остаётся вопрос - какой должна стать современная библиотека, чтобы быть привлекательной для пользователей?

Сотрудники Витебской городской библиотеки им. И. Крылова считают, что нашли единственно правильный ответ: “Сохраняя традиции - искать новое”. По итогам своей работы за

2010 год коллектив получил первую премию Витебского облисполкома в номинации “Лучшая городская библиотека”. И это не случайно. Библиотека - культурный центр микрорайона, обслуживает около 4000 пользователей, книговыдача составляет более 76 тыс. изданий. Фонд библиотеки насчитывает 32 тыс. экземпляров документов и скомплектован он так, что может удовлетворить информационные потребности читателей разных возрастных групп.

Целевая программа, по которой библиотека работает с 2006 года,

Лебедзева Вольга Фёдораўна,
намеснік дырэктара ЦБС г. Віцебска

ІНІЦЫЯТАРЫ ПРАФЕСІЙНАГА РАЗВІЦЦА. ПРЫЯРЫТЭТЫ І АРЫЕНЦІРЫ МЕТАДЫЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ЦБС г. ВІЦЕБСКА

“Метадычнае кіраўніцтва”, “метадычнае забеспячэнне”, “метадычная дзейнасць” – на жаль, сёння ў бібліятэказнаўстве не існуе адзінага тэрміна для вызначэння сутнасці такога важнага накірунку дзейнасці бібліятэк. З майго пункта гледжання тэрмін “метадычная дзейнасць” больш адпавядае рэаліям нашага часу.

Метадычная дзейнасць з’яўляецца адным з моцных рухавікоў бесперапыннага развіцця любой бібліятэкі і бібліятэчнай сістэмы ў цэлым. Яна забяспечвае адэкватнае рэагаванне бібліятэк на сацыяльныя змены, укараненне інавацый у іх работу, фарміраванне прафесіяналізму, развіццё творчай ініцыятывы бібліятэкараў.

Цэнтральная гарадская бібліятэка імя М. Горькага з’яўляецца каардынацыйна-метадычным цэнтрам для бібліятэк горада. Адрэзана бібліятэчнай рэкламы і маркетынгу (у штаце 6 супрацоўнікаў) знаходзіцца ў цэнтры прафесійнага жыцця. Супрацоўнікамі адрэзана шмат робіцца для рэкламы дзейнасці бібліятэк, стварэння станоўчага іміджу ЦБС. З гэтай мэтай распрацоўваецца рэкламная прадукцыя, работа бібліятэк

асвятляецца ў мясцовым і рэспубліканскім перыядычным друку, перадачах на абласным тэлебачанні, а таксама на Internet-сайце ЦБС.

Важным напрамкам метадычнай дзейнасці з'яўляецца праектна-праграмае кіраўніцтва дзейнасцю бібліятэк: распрацоўка праектаў на гранты і конкурсы рознага ўзроўню, іх інфармацыйна-метадычнае суправаджэнне, абагульненне вопыту рэалізацыі бібліятэчных праектаў. Паспяховыя праекты апошніх гадоў: “Дзіцячая медыятэка – бібліятэчна-інфармацыйны цэнтр” (2006 г., грант для ЦГДБ імя А. Гайдара ад МДГА “Сафія”); “Бібліятэка імя І. Крылова – інфармацыйна-займальны цэнтр “Залаты ўзрост” (2008 г., грант гуманітарнай праграмы “Месца сустрэчы – дыялог” МГА “Взаимопонимание”); матэрыялы аб рабоце бібліятэкі імя Еўфрасінні Полацкай для ўдзелу ў Рэспубліканскім конкурсе “Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры” (2008 г., перамога у абласным і рэспубліканскіх турах); праект бібліятэкі імя Л. Талстога для ўдзелу ў абласным конкурсе “Інавацыі ў рабоце бібліятэк” (2009 г., перамога ў намінацыі “Творчыя праекты”); праект бібліятэкі імя У. Караткевіча “Сцэнарый “Прэм’ера кнігі “Победа” (2010 г., абласны конкурс на лепшую выдавецкую прадукцыю, прысвечаную 65-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне – перамога ў намінацыі “Лепшы сцэнарый”).

Вядзецца актыўная работа па ўкараненні інавацый ў бібліятэках ЦБС. Супрацоўнікі аддзела з’яўляюцца ініцыятарамі правядзення акцыі “Время читать!” падчас штогадовага святкавання Тыдня бібліятэк.

Найбольш запатрабаванымі ў бібліятэкараў ЦБС застаюцца календары знамянальных і памятных дат, тэматычныя рэкамендацыйныя спісы, рэкамендацыі да складання планаў. У 2011 годзе ўбачыў свет першы нумар інфармацыйнага бюлетэня “Бібліятэчная мазаіка”, які дапаможа аператыўна інфармаваць бібліятэкі сістэмы аб вопыце работы калег, творчых знаходках і ініцыятывах.

Супрацоўнікі аддзела бібліятэчнай рэкламы і маркетынгу знаходзяцца ў пастаянным пошуку новых форм і метадаў метадычнай дзейнасці, але ўсе іх намаганні накіраваны на дасягненне галоўнай мэты – каб кожная бібліятэка горада стала сучасным інфармацыйна-культурным цэнтрам, мела “свой твар”, была запатрабавана жыхарамі Віцебска.

Сёння пры правядзенні мерапрыемстваў па павышэнні кваліфікацыі супрацоўнікі аддзела бібліямаркетынгу ўключаюць у праграму актыўныя формы навучання – “майстар-класы”, трэнінгі, школы, дзелавыя гульні, індывідуальныя і групавыя

практыкумы. З 2007 года у нас працуе школа пачынаючага бібліятэкара “Палітра майстэрства”.

Гарадскія бібліятэкі імя Я. Маўра, імя Л. Талстога, імя У. Караткевіча, імя Еўфрасінні Полацкай з’яўляюцца школамі перадавога вопыту не толькі для супрацоўнікаў нашай ЦБС, але і для калег з іншых бібліятэк вобласці. На базе дзіцячай бібліятэкі імя У. Караткевіча ўжо на працягу 14 гадоў праводзяцца курсы школьных бібліятэкараў Віцебскага абласнога інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі спецыялістаў адукацыі, на якіх бібліятэкары дзеляцца сваімі цікавымі напрацоўкамі, ладзяць масавыя мерапрыемствы, сустрэчы з віцебскімі пісьменнікамі. Частымі гасцямі бібліятэкі з’яўляюцца і ўдзельнікі абласных курсаў павышэння кваліфікацыі работнікаў культуры.

Пытаннем павышэння кваліфікацыі таксама надаецца ўвага і на вытворчых нарадах, якія праводзяцца адзін раз у квартал, а пры неабходнасці і часцей. На гэтых нарадах супрацоўнікаў бібліятэк знаёмяць з афіцыйнай дакументацыяй вышэйстаячых арганізацый, праводзяцца агляды новай прафесійнай літаратуры, якая паступіла ў аддзел бібліямаркетынгу, даюцца кансультацыі па асобных пытаннях работы. Па выніках дзейнасці бібліятэк за квартал праводзіцца аналіз работы.

Па-ранейшаму дзейснай формай метадычнага забеспячэння дзейнасці ЦБС з’яўляецца падрыхтоўка, выданне і распаўсюджванне метадычных дапаможнікаў, матэрыялаў, рэкамендацый. Традыцыйнымі і

У рамках гэтай акцыі праводзіцца шэраг мерапрыемстваў па прыцягненні новых карыстальнікаў, рэкламе магчымасцей бібліятэк. Распрацаваны і ўжо другі год рэалізоўваецца інавацыйны праект Дня памяці “Дзень белых жураўлёў”, які быў прадстаўлены на абласны тур конкурсу “Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры” і стаў

пераможцай у намінацыі “За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы”. Абагульнены вопыт работы бібліятэк сістэмы па гісторыка-патрыятычным выхаванні ў межах вахты памяці “Жывая памяць вайны”, які быў прадстаўлены на старонках часопіса “Бібліятэчны свет” (2010, № 3). У 2010 годзе на базе ЦГДБ імя А. Гайдара стартаваў праект “Інфармацыйны цэнтр па праблемах непаўналетніх і бацькоў у фарміраванні прававой свядомасці насельніцтва і прафілактыкі правапарушэнняў”, канцэпцыю дзейнасці якога распрацавалі метадысты бібліятэкі.

На тэхналагічным узроўні навацыі ў галіне метадычнай дзейнасці звязаны з укараненнем новых тэхналогій, стварэннем баз дадзеных. Так, у аддзеле бібліятэчнай рэкламы і маркетынгу існуе і сістэматычна папаўняецца бібліяграфічная электронная база дадзеных “Метадычная” (налічвае больш 1000 запісаў). Працягваецца работа па стварэнні базы дадзеных аб бібліятэках ЦБС, базы метадычных матэрыялаў, базы рэгламентуючых дакументаў і інструкцый па дзейнасці ЦБС.

Прафесійнае кансультаванне застаецца найбольш папулярнай і запатрабаванай формай метадычнай дапамогі. Кансультацыйную дапамогу аказваюць не толькі метадысты, але і галоўныя спецыялісты

аддзелаў ЦГБ імя М. Горкага і ЦГДБ імя А. Гайдара. Тэматыка запытаў, у асноўным, звязана з метадыкай распрацоўкі праектаў і праграм, сцэнарыяў мерапрыемстваў, тэхналогіяй дакументнага і інфармацыйнага абслугоўвання, пытаннямі захаванасці фондаў, стварэння мультымедычных прэзентацый. Да паслуг работнікаў бібліятэк – спецыялізаваны фонд друкаваных і электронных выданняў, неапублікаваных дакументаў прафесійнай тэматыкі. У аддзеле бібліятэчнай рэкламы і маркетынгу дзейнічаюць пастаянныя выставы метадычных матэрыялаў, якія прысвечаны праблемам чытання, нацыянальнага адраджэння, бібліятэчнай інаватыкі, знамянальным датам.

Супрацоўнікі аддзела сістэматычна наведваюць бібліятэкі горада з мэтай вывучэння стану работы, праверкі даставернасці, метадычнага кансультавання і аказання практычнай дапамогі ў падрыхтоўцы буйных мерапрыемстваў. Яны не толькі прапануюць новыя формы правядзення масавых мерапрыемстваў, але і распрацоўваюць да іх электронныя прэзентацыі. Асабліва цікавымі былі мультымедычныя прэзентацыі свята “Прафесія - Бібліятэкар” (адкрыццё Тыдня бібліятэк), да гарадской вечарыны “І не знікаць Паэтам вечна, у вечнай Песні жывучы” (80-годдзе У. Караткевіча).

Адным з важных напрамкаў метадычнай дзейнасці з’яўляецца аналіз работы ЦБС. У 2010 годзе супрацоўнікамі аддзела быў падрыхтаваны аналітычны агляд “Развіццё бібліятэчнай справы. Аб выкананні праграмы развіцця гарадской галіны культуры на 2005-2010 гады”. Аналітычная дзейнасць грунтуецца на маніторынгу змяненняў у стане і развіцці бібліятэк сістэмы, аналізе планаў і справаздач, асноўных паказчыкаў работы, выніках сацыялагічных даследаванняў. Яна дазваляе выявіць “бібліялідэраў” і лепшы вопыт, вызначыць стратэгічныя напрамкі развіцця ЦБС, укараніць у практыку работы бібліятэк новыя формы работы і дадатковыя віды платных паслуг.

У межах Года якасці ў бібліятэках ЦБС было праведзена сацыялагічнае даследаванне “Библиотечное обслуживание: пути

улучшения качества”. Супрацоўнікамі аддзела бібліятэчнай рэкламы і маркетынгу ЦГБ імя М. Горкага была распрацавана анкета. У анкетаванні бралі ўдзел чытачы бібліятэк імя А. Пушкіна, імя Еўфрасінні Полацкай, імя Я. Купалы. Усяго на пытанні анкеты адказалі 179 карыстальнікаў. Яны далі адзнаку якасці абслугоўвання, якасці паслуг, якія прадстаўляе бібліятэка, складу бібліятэчных фондаў. Вынікі гэтага даследавання падштурхнулі нас да правядзення ў 2011 годзе гарадскога агляду-конкурсу на лепшую арганізацыю рэкламнай кампаніі паслуг і магчымасцяў бібліятэк ЦБС.

У сістэме павышэння кваліфікацыі супрацоўнікаў бібліятэк г. Віцебска асаблівае месца належыць прафесійным конкурсам. Яны дазваляюць не толькі распаўсюджаць новыя, перспектывныя формы і метады бібліятэчнай работы, але і абуджаюць творчы патэнцыял работнікаў. Акрамя традыцыйнага штогадовага агляда-конкурсу “Лепшая бібліятэка”, супрацоўнікі бібліятэк ЦБС у 2010 годзе бралі актыўны ўдзел у гарадскім аглядзе-конкурсе “Навекі ў памяці народнай” да 65-годдзя Перамогі і інш. Аўтары найбольш цікавых матэрыялаў мелі магчымасць падзяліцца сваім вопытам з калегамі на вытворчых нарадах і семінарах.

Адной з эфектыўных форм павышэння кваліфікацыі супрацоўнікаў бібліятэк ЦБС застаюцца семінары і круглыя сталы. Мы шукаем партнёрскія сувязі з іншымі арганізацыямі, якія даюць магчымасць рабіць семінары больш разнастайнымі і прафесійнымі. Найбольш цікавымі і карыснымі бібліятэкары ЦБС назвалі семінар “Моладзь і бібліятэка: сучасныя тэндэнцыі” і круглы стол “Публічная бібліятэка: традыцыі і навацыі”, удзел у якім прынялі не толькі супрацоўнікі ЦБС, але і нашы калегі, бібліятэкары з расійскага горада Вялікія Лукі.